

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta K 55—
za četrt leta K 30—
za en mesec K 10—
za izposojnino celoletno K 140—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 20—
za izposojnino K 25—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna petstvesta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 3—
redni razglas, posilna
itd. po K 3-50.
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 3/9 mm K 10.
Izhaja vsak dan (izvzemi po-
sredilek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj).

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 29.511, bosn.-herc. 7563.

Dr. Brejc zaplenil ose transporte živil.

Ljubljana, 13. marca. Pred dnevi je predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc naročil vsem železniškim postajam, da takoj ustavijo vse transporte žita, moka in drugih živil, ki so namenjeni v tuje države. Naročil je, da se vsa živila dajo takoj na razpolago prehranjevalnemu oddelku za Slovenijo. V teku zadnjih dni je bilo zaplenjenih na podlagi te odredbe že več transportov, ki jih bo prehranjevalni urad razdelil.

Nemško-avstrijski urad za nakupovanje živeža v Zagrebu je proti tej odredbi dr. Brejca brzojavno protestiral. Dr. Brejc je ta protest odklonil z utemeljitvijo, da ne pusti izvoziti nobenega transporta več v tujino, dokler bodo v Sloveniji tako težke prehranjevalne razmere kakor so sedaj.

V imenu ljudstva iskreno pozdravljamo odločni korak ljubljanske deželne vlade!

Izvoz živil iz Jugoslavije ustavljen.

LDU, Ljubljana, 13. marca. Odsek za prehrano poroča, da je finančno ministrstvo poslalo brzojaven odlok carinarnicam, da je vsak izvoz živil iz Jugoslavije ustavljen. Ker carinarnice ne propuščajo

več pošiljatev živil preko meje, odsek za prehrano ne bo več izdajal izvoznih dovoljenj in naj tudi občinstvo ne vlega več prošenj za izvozna dovoljenja.

Monarhistična revolucija v Nemčiji.

LDU Dunaj, 13. marca. (DunKU.) Dunajski listi poročajo iz Berlina o berlinskem puču: Dve brigadi sta baje na vabališču v Doeberitzu pripravljene, da vkorakata v Berlin in strmoglavita vladno. Vlada je poslala v Doeberitz admirala Trotha, ki se je začel pogajati z omdotnimi četami. Ob eni ponoči se je izvedelo, da doeberiške čete za enkrat ne bodo šle v Berlin. O polnoči so v Berlinu poostri odredbe za zaporo. Straže za javna poslopja in za mestni oddelek, kjer se nahaja vlada, so bile ojačene. Na nekaterih mestih so postavili tudi topništvo.

LDU Frankfurt ob Meni, 13. marca. (DunKU.) Kakor poročajo »Frankfurter Nachrichten«, je državna vlada Berlin zapustila. General von Lüttwitz je prevzel vrhovno poveljništvo.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Ponoči so vladne čete zaprle poslopja, v katerih se nahajajo ministrstva, in druga najvažnejša poslopja, med njimi državno banko, državno tiskarno, skupino hiš, v kateri se nahaja državno brambno ministrstvo, in skupino hiš okoli Wilhelmstrasse. Povsod so napeli bodeče žice in postavili napise: »Kdor gre dalje, bo ustreljen.« Zasedeni so tudi najvažnejši mostovi. Na posameznih točkah so postavljene težke in lahke strojnice. Tudi topovi so postavljeni. Vse čete so nastopile z jeklenimi čeladami in ročnimi granatami. Pripravljene so tudi metalci plamenov in oklopni avtomobili.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, je spiritus rector puča polkovnik Bauer, adlat generala Ludendorffa.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Dosedaj še ni vesti, da bi se bil prevrat razširil tudi na provinco.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Na Potsdamskem trgu so postavljeni topovi, ki so pripravljeni za strel. Pri vladi, na Wilhelmstrasse in Unter den Linden so postavljeni močni vojaški kordoni, sicer pa je vse mirno ter gre življenje svojo pot.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Wolffov urad so zasedle čete državne brambe.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Predpoldne je bilo posvetovanje, katerega so se udeležili voditelji vseh političnih listov v Berlinu.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Wolffov urad poroča: Vlada je ultimatum, ki ga je stavila mornariška brigada Erhardt, ob 7. uri zjutraj odklonila in v avtomobilih zapustila Berlin, ne da bi bila odložila svojo oblast. Brigada Erhardt je vkorakala v Berlin s črnobelimirdečimi zastavami brez odpora. Oddelek mesta, kjer se nahaja vlada, je v širnem krogu strogo zaprla.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Ob 10. uri. Razglasili, ki jih je izdala državna pisarna, objavljajo, da je dosedanja državna vlada danes prenehala. Državna oblast je prešla na generalnega poljedelskega ravatelja Katta kot državnega kancelarja in pruskega ministrskega predsednika. Za vojaškega vrhovnega poveljnika je bil imenovan general von Lüttwitz. Ustanovila se bo nova vlada svobode in dela. Narodna

skupščina in pruski deželni zbor sta razpuščena. Razglase sta podpisala Katt kot državni kancelar in ministrski predsednik ter general von Lüttwitz.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Opoldne. Poročevalec dunajskega dopisnega urada javlja: Po ulicah notranjega mesta je bilo predpoldne popolnoma mirno. Proklamirana generalna stavka se sedaj še ne čuti. Po cestah kantonirajo čete debeleške brigade s topovi. V zunanjih okrajih se je menda že začel organizirati odpor delavstva.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Objavljajo se ti-le razglasi: Osebnoprevzemam izvršujočo oblast v Berlinu in brandenburški marki. Odredbe državnega brambnega ministra Noskeja, ki jih je izdal po zapovedi državnega predsednika z dne 13. januarja 1920, ostanejo v veljavi. Podpis: Baron von Lüttwitz. Naredba od 13. januarja 1920, s katero je bilo proglašeno izjemno stanje, ostane v veljavi. Razširja se na vse dele države, kjer dosedaj še ni veljala. Obenem se razveljavlja obsedno stanje, katero je dosedaj veljalo v svobodni državi saksonski. Poveljniki čet nove vlade imajo zapoved, da izvršijo potrebne ukrepe. Podpis: Državni brambni minister von Lüttwitz.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) General baron von Lüttwitz je naročil predpoldne poveljniku varnostne straže polkovniku von Schoenstadt in polkovniku Ahrensu od poveljništva varnostne policije, da prosita policijskega predsednika Evgena Ernsta, naj bi ostal na svojem mestu, da ne bodo nastali novi nemiri. Ravnotako je prosil voditelje drugih uradov tajni svetnik Doye, ki je bil imenovan državnim podtajnikom. Policijski predsednik je izjavil, da bo v interesu domovine začasno ostal na svojem mestu in v vse storil, kar je v njegovih močeh, da bi zaščitil državljansko vojno in z njo novo krvolitje. Svoj končnojavni odgovor bo mogel dati šele, ko se bo posvetoval s prijatelji svoje stranke.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Opoldne. Vse je popolnoma mirno. Na cestah je navadno življenje. Samo Unter den Linden in v bližini vlade se opaža večji promet. Vladna poslopja so zasedle čete. Na Wilhelmsplatzu taboriro čete. Železniški, tramvajski in promet nadcestnih železnic je navaden.

LDU Frankfurt ob Meni, 13. marca. (DunKU.) Wolffov urad poroča: Vse tri zedinjene socialnodemokratske stranke v Frankfurtu so izdale ta-le oklic: Revolucionarnemu proletariatu! Padli so zadnji zastori, protirevolucija v Berlinu je v polnem teku. Vlada je strmoglavljena. Baltiške čete so zasedle vladno poslopje, reakcionarni častniki državne brambe so vladi svoje prijateljstvo javno odpovedali. Proletarci! Sedaj se pravi: Delati. Vojaški diktaturi se mora takoj postaviti nasproti sila združenega proletariata. Sedaj

moramo sprejeti boj, da se postavi moč proletariata. Zapustite takoj obrate in pisarne! Podpisane: Neodvisna nemška socialistična stranka, socialnodemokratska stranka, nemška komunistična stranka.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Državna pisarna je izročila Wolffovu uradu ta-le razglas, da ga objavi: Mandat narodne skupščine, da izda ustavo in da sklene mir, je ugasel. Nobene moralne pravice nima, da bi narodna skupščina zborovala dalje. Njeni poizkusi, da bi volitve odložila in s tem svoj mandat samovoljno podaljšala, se protivijo ljudski volji. Z ravno kar sklenjeno ustavo ravna samolastno, kakor s kunjjo. Večina že hoče izvršiti volitve drž. predsednika s parlamentom, ne pa s celokupnim narodom. Narodna skupščina se s tem razpušča. Kakor hitro bo notranji red vzpostavljen, se bomo vrnili v ustavno stanje ter razpisali volitve. Podpisal državni kancelar Katt. Drug razglas objavlja razpust pruskega deželnega zbora, ki se je izvršil zaradi izpremenjenega političnega položaja.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Nemška socialno-demokratska stranka je izdala ta-le oklic: »Delavci! Sodrugi! Vojaški prevrat je tu. Mornariška divizija Erhardt koraka v Berlin, da izli preuredbo državne vlade. Landsknehti, ki se bojijo zapovedanega razpusta, hočejo postaviti na ministrska mesta reakcionarce. Mi se tej vojaški nasilnosti nočemo pokoriti. Nismo delali revolucije zato, da bi morali zopet priznati krivde polke Landsknehtov. Ne paktiramo s temi krvavimi zločinci. Delavci, sodrugi! Sramovati bi se morali, ako bi delali drugače. Pravimo: Ne in zopet ne. Potrditi morate, da smo delali v vašem smislu. Porabite vsa sredstva, da uničite vrnitev krvave reakcije. Pustite delo! Zaprite sapo tej vojaški diktaturi! Borite se z vsemi sredstvi za obstoj republike, ne cepite se, samo eno sredstvo je proti temu, da bi se vrnil Viljem: Ovreti vse gospodarsko življenje. Nobena roka se ne sme več ganiti. Noben proletarec ne sme pomagati vojaški diktaturi. Splošna stavka na vsej črti! Proletarci, združite se! Socialnodemokratski člani vlade: Ebert, Paul, Noske, Schlicke, Schmidt, David in Müller. Vodstvo nemške socialno-demokratske stranke. Podpis: Oton Wels.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Tekom dopoldneva so bila vsa važna javna poslopja zasedena. Tudi Wolffov urad je dobil stražo. »Vorwärts« in »Freiheit« sta prepovedana.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Predpoldne so bili povabljeni zastopniki listov na konferenco časopisja, kjer so jih pucili o pomenu dogodkov: Stare vlade ni več, nastopila je nova vlada. Generalni poljedelski ravnatelj Katt je imel še davi razgovor s podpredsednikom drž. ministrstva Schifferjem. Nova vlada, ki ni reakcionarna, temveč vlada ustavnega in svobodnega dela, ne pripušča reakcije, niti monarhije. Seveda je potrebno prehodno stanje, dokler se ne udevejo nove volitve. Sestavlja se kabinet.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) — Kakor poroča posebna izdaja »Vossische Zeitung«, je Bauerjeva vlada, ker so se čete in varnostna straža branile, nastopiti proti protirevolucionarjem z orožjem, opustila vsak odpor in dala četam, ki so bile alarmirane, povelje, naj se zopet vrnejo v vojašnice in se držijo pasivno. Bauerjeve vlade ni več. Njena zadnje odredba je bila poziv vsemu nemškemu delavstvu, da začne splošno stavko. Protirevolucionarji so stavili kabinetu ultimatum, ki ima med drugimi te-le točke: Sestava novega kabineta 8 ministrov, namesto Noskeja naj stopi general kot državni brambni minister, generalni poljedelski ravnatelj Katt naj ostane brez kazni, ravnotako druge osebe, ki so bile v varnostnem zaporu, in pripadniki mornariške brigade Erhardt. Do 5. zjutraj se je državni predsednik Ebert posvetoval z Bauerjem in Noskejem v palači državnega kancelarja o tem, ali naj sprejme ultimatum, ali ga odkloni. Sklenili so,

da ga odklonijo in da se odrečejo vsakemu odporu. Državni predsednik Ebert je tudi takoj po tem kabinetovem sklepu zapustil stanovanje v Wilhelmstrasse.

LDU Berlin, 13. marca. (Wolffov urad.) Čete, ki so se zbrale v Doeberitzu, med temi mornariške brigade Erhardt in Loewenfeld so korakale v Berlin. Proti polpetih zjutraj so dospole do kolodvora »Tiergarten«. General von Oldershausen se je pogajal ponoči s mornariško brigado Erhardt, katerih zahteve je ministrstvo v nočni seji odklonilo. Čete so ukorakale v Berlin in zasedle ob 6. zjutraj Wilhelmstrasse. Kakor se zdi, ni prišlo do nasilstev. Socialno-demokratska stranka Nemčije je proglasila generalno stavko.

LDU Frankobrod ob Meni, 13. marca. (ČTU.) Glasom lista »Frankfurter Nachrichten« je državna vlada zapustila Berlin. General von Lüttwitz je prevzel vrhovno poveljstvo.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) Wolffov urad poroča: Izdajanje dnevnikov je prepovedano. Dovoljeni so samo letaki z razglasitvijo vlade.

LDU Berlin, 13. marca. Wolffov urad poroča: Položaj se ni izpremenil. Položaj na cestah je zelo živahen, zlasti ker se ustavlja cestnoželezniški promet in se vsi tramvajski vozovi vračajo v remize. Varnostni kordoni ob vladnem poslopiju so se razširili, ravnotako so se dohodi k državnim zbornicam zaprli z žičnimi ograjami. Okoli poslopja so postavili strojne puške.

LDU Frankfurt, 13. marca. (DunKU.) Tukaj je proglašena generalna stavka. Delavci hodijo v velikih demonstracijskih sprevedih po mestu.

Nova vlada.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU.) General Winterfeld je bil pozvan kot minister za zunanje stvari, Jagow kot minister za notranje stvari in deželni svetnik Bank kot finančni minister v nemško državno ministrstvo.

Bavarci proti berlinski diktaturi.

LDU Draždane, 13. marca. (DunKU.) Socialno demokratska stranka poziva svoje pristaje za nedeljo dopoldne k velikim demonstracijam za varstvo ustave in republike proti berlinski vojaški diktaturi.

LDU Monakovo, 13. marca. (DunKU.) Korespondenca Hoffman poroča: Povo-dom dogodkov v Berlinu so bavarska državna vlada, bavarski deželni zbor in vojaško glavno poveljstvo državne brambe izdali proglas na bavarsko ljudstvo, ki pravi med drugim: Kličemo v tem trenutku vse bavarsko ljudstvo, naj zapostavi vse, kar loči, ter se postavi z vso odločnostjo sklenjeno proti berlinskemu poizkusom. Ljudstvo naj se enodušno postavi na ustavnatla. Vlada, deželni zbor in vojaško glavno poveljništvo državne brambe so odločeni, skrbeti z vsemi sredstvi za vzdrževanje miru in reda. Za opustitev dela ne obstajajo nobeni vzroki. Odredbe novih civilnih in vojaških vladodržev v Berlinu naj se na Bavarskem ne izpolnjujejo. Bavarska vlada dela sporazumno z drugimi južnonemškimi državami.

LDU Monakovo, 13. marca. (DunKU.) V Monakovem vlada popoln mir.

LDU Monakovo, 13. marca. (DunKU.) Vladni proglas je uspeh posvetovanj vseh strank deželnega zbora, pri čemur je bilo objavljeno, da so se državne brambne čete v Monakovem proglasile za samostojne in stavile na razpolago deželnemu zboru in državni vladi.

LDU Monakovo, 13. marca. (DunKU.) Popoldne so imele delavske strokovne organizacije posvetovanje, na katerem so zavzele stališče napram pozivu vodstva socialno demokratske stranke. Po cestah patulirajo meščani in državna bramba. Vsa javna poslopja so zasedena.

LDU Monakovo, 13. marca. (DunKU.) Izmed tukajšnjega časopisja je zavzele doslej samo uredništvo lista »Münchener Neueste Nachrichten« odločno stališče proti berlinskemu puču. List pravi: Bavarska vlada in poveljništvo bavarskega vojaškega kontingenta sta odklonila diktaturo pruskih junkejev. Mi ostanemo zvesti weimarski ustavi in ne priznavamo nobene nove državne vlade.

Hindenburg kandidat za predsednika.

LDU Split, 12. marca. Konservativne stranke v Nemčiji kandidirajo Hindenburga na predsedniško mesto v republiki. On je izjavil, da je pripravljen sprejeti to kandidacijo. Nacionalistično časopisje podarja, da je Hindenburg danes utelešena ljubezen do nemške domovine in narodne sloge.

Berlin, 11. marca. Dodatno k proglašitvi Hindenburga za kandidata na predsedniško mesto v Nemčiji se še poroča: Že lani je polkovnik Bauer izjavil Američanu Wigendu sledeče: »Naš namen je, da zopet upostavimo nemško cesarstvo po angleškem vzorcu. Naš program je: Hindenburg predsednik, ljudsko glasovanje nemškega ljudstva o vprašanju monarhije ali republike, prestolonaslednik Friderik Viljem zasede prestol, če se, kakor upamo, ljudsko glasovanje izreče za monarhijo.«

Govor ministra Stojana Ribarca.

Največji dogodek dopoldanske seje narodnega predstavništva dne 10. marca t. l. je bil govor Stojana Ribarca, ministra za trgovino in industrijo.

Stojan Ribarac je znana osebnost našega parlamenta. Že spomladi 1919 je nastopil v vso brezobzirnostjo proti korupciji v ministrstvu za prehrano, ki je tam vladalo, dokler ni prevzel tega resora dr. Korošec. Nastopil je s podrobnimi podatki o škodi, ki jo je trpela vsled tega država, ter navedel imena oseb, ki so bile prizadete. Tako je mogel nastopiti samo mož čistih rok, ki si je bil svest, da je njegovo poštenje neomadeževano, dasi je upravljal važne službe v javnosti in bil tudi že poprej sam minister.

Za idealno mišljenje tega moža je morebiti značilna mala dogodba, ki so jo prinesli v juliju 1919 o njem belgrajski listi. V vojni mu je padel sin, ki je maturiral menda na III. belgrajski gimnaziji. Ribarac je podaril zavodu 3000 dinarjev kot fond za ustanovo, ki jo dobi vsako leto tisti dijak, ki napravi maturo na tomošnjem zavodu z najboljšim uspehom.

Tudi v tej seji je zagrmel Ribarac ob silnem odobravanju proti absolutizmu in korupciji bivše demokratske vlade ter branil Hrvate proti očitani separativizmu. Končno je podal sliko, kako si on misli narodno edinstvo: ne v uničevanju plemenskih posebnosti in zgodovinskih spomenikov Srbov, Hrvatov in Slovencev, ampak v medsebojnem spoštovanju vsega, kar navdušuje vsako posamezno pleme troimenega naroda. Kar se tiče posebe Srbijancev, bodo oni lepše častili spomin padlih mučnikov s tem, da jugoslovanski narod trajno osvobode, nego s tem, da ga zatirajo.

Govor Ribarčev spada med tiste silne izjave, ki očistijo politično ozračje in izrazijo v dovršeni obliki to, kar je ležalo že dolgo mnogim na srcu. Tu sledi nekaj odlomkov iz govora.

Obsodba demokratskega absolutizma in korupcije.

»Štiri mesece in pol divja po tej državi vihar absolutistične vladavine, hujši nego je bil absolutizem iz 60. let prejšnjega stoletja, za vlade kneza Mihajla, ker je ta absolutizem priznaval zakonodajno oblast državnega sveta, ki je imel takrat značaj narodnega predstavništva; hujši nego vsi osebni režimi, ki so se pojavili v Srbiji v dobi ustave iz leta 1869.; hujši tudi od oligarhičnih vladavin iz 50. let minulega stoletja, ker so to oligarhijo pokrivala znamenita zgodovinska imena Ilije Garašanina, Vučića in Petronijevića, pozneje Karagjorgja in Miloša, dalje ime najimenitnejšega sina Šumadije, Knićanina.

Štiri mesece in pol zastruplja in razjeda korupcija ves naš društveni organizem. (Burno odobravanje.) Vladinim pristašem so se poklanjale izvozne carine, da bi jih pridržali sami zase. Izsiljeno je bilo notranje posojilo v znesku milijarde kron in to posojilo se je potrošilo brez kontrole narodnega predstavništva.«

»Separativizem.«

»Dovolite mi, gospodje, da se ozrem nazaj v preteklost in da branim sebe in stranko, ki jo zastopam, proti neki insinuciji in da pokažem resnico: proti obrekovanju, ki je padlo že v teku oktobrske krize in ki se stalno ponavlja ter trdovratno vzdržuje. To je obrekovanje, da so vse stranke takratne opozicije separatistične, proti narodnemu in državnemu edinstvu. Pravico imam, da najenergičnejše protestiram proti temu obrekovanju, in moja dolžnost je, da lojalno obvestim parlament in državo o resnici.

Z Narodnim klubom, gospodje, se ni napravil nikak sporazum, ki bi le od daleč spominjal na kak separatizem z ozirom na državno edinstvo. (Tako jel) Niti ni Narodni klub takih zahtev stavil, torej se tudi ni moglo o takih zahtevah diskutirati ali jih celo sprejeti. Osebnih izpremembe v sestavi pokrajinskih vlad se tega vprašanja niti od daleč ne dotikajo. Gospodje! Ujedinjenje našega naroda, to je politični program, to je skrivaj in v vojsko izpričana zakletva Srbije. Ta program in ta zakletva, ki smo ju objavili 23. novembra 1918, sta starejša od krškega pakta, starejša od Jugoslovanskega odbora, od Jugoslovanske lige, od operete jugoslovanskega Narodnega veča v Zagrebu ob času, ko je bila srbska vojska že v Sremu. In če kdo sedaj, po proklamaciji z dne 23. novembra 1918, po takozvanem Narodnem veču, po deklaraciji prve vlade našega novega kraljestva, če kdo sedaj, ko imamo poldrug milijon srbskih grobov, še trdi, da obstoji v naši državi ne ena, ampak pet strankarskih organizacij, ki so proti edinstvu, proti narodnemu ujedinjenju — kaj se to pravi? To se pravi izpodkopavanje države, vznemirjati zaupanje in mir naroda, to pomeni najnesrečnejšo in ubijalsko službo narodnemu ne-

prijatelju in razkroj države.«

Kakšen je naš ideal narodnega edinstva?

»Mi smo, gospodje, za narodno in državno edinstvo, toda ne za edinstvo, ki se izsili s policijskim in komisariskim pritiskom. (Burno odobravanje.) Mi smo za edinstvo, ki bi se stalno manifestiralo v nepretrganem, solidarnem, plemenitem tekmovanju in v sodelovanju nas vseh za splošno blagostanje. (Dobro!) ... Mi smo za edinstvo medsebojnega spoštovanja vseh spomenikov in izročil vseh plemen naše-ga naroda. (Burno odobravanje.)

Kakor nas navdušujejo herojski napori in mučeništvo našega srbskega naroda, tako nas navdušuje večna slava Dubrovničanov, vzvišena sporočila, ki sta jih izročila Hrvatski Zrinjski in Frankopan, tako nas tudi navdušujejo spomeniki, s katerimi se ponašajo Slovenci, s svojim velikim Prešernom.« (Burno odobravanje.)

Srbi osvoboditelji ali tlačitelji?

»Končno, gospodje, smo pa mi Srbijanci globoko prepričani, da je prav tako za žive Srbijance kakor za svetli spomin naših mrtvih junakov ponositejša in trajnejša slava osvoboditeljev nego mrzka, mimoidoča vloga osvobodilcev in zatiralcev.« (Dolgotrajno, navdušeno ploskanje in klici: »Živeli!«)

Država SHS.

Belgrad, 13. marca. V smislu naredbe finančnega ministrstva glede pregleda pisarniškega osebja je odločila komisija, ki so jo tvorili načelniki posameznih oddelkov in vseh odsekov ministrstva za prehrano in obnovu zemlje, da se reducira osebje tega ministrstva in zmanjša na najpotrebnejše število. LDU

LDU Belgrad, 13. marca. Za načelnika centralne uprave za promet z inozemstvom ministrstva za trgovino in industrijo je na mesto gospoda dr. Janka Olipa imenovan g. Milan Maksimović.

LDU Belgrad, 13. marca. V ministrstvu za javna dela so se sestali načelniki vseh pokrajinskih ravnateljstev za javna dela k posvetovanju, na katerem bodo sklepali o javnih delih, ki se bodo pričela izvrševati v nastopnem stavbnem letu.

LDU Belgrad, 13. marca. Finančno ministrstvo je določilo posebno strokovno komisijo z nalogo, da preustroji devizno centralo, ki bi potem prevzela popolnoma v svoje roke trgovino z denarjem.

LDU Belgrad, 13. marca. Posl. dr. Angjelinović je vložil interpelacijo na ministrskega predsednika Protiča in namestnika ministra za zunanje stvari Spalajkovića, v kateri zahteva, naj naša država zahteva od mednarodne komisije za vojne krivice izročitev bivšega avstro-ogrškega admirala Horthyja kot krivca za zločine, ki jih je izvršil med vojno nad jugoslovanskimi mornarji v Boki Kotorski.

LDU Belgrad, 13. marca. Finančno ministrstvo je določilo več inspektorjev, ki bodo izvršili pregled v ministrstvih za socialno politiko, za prehrano in agrarno reformo. Določeni so tudi inspektorji, ki bodo izvršili revizijo v posameznih uradih v notranjosti države.

Italija.**Nove stavke.**

LDU Split, 12. marca. (DDU) Dne 9. t. m. je izbruhnila v Sieni splošna stavka. V Napolju in Paviji se je razširila poljedelska stavka, a v Modeni stavkajo občinski uradniki.

Nemška Avstrija.

Dunajski komunisti za oborožitev delavstva.

LDU Dunaj, 13. marca. (DunkU.) Dunajska komunistična stranka je danes dopoldne sklicala zaradi berlinskih dogodkov k posvetovanju okrajne delavske odbore in zahtevala, da se izjavijo za permanentne. Komunisti zahtevajo istočasno popolno izvedbo oboroženja delavcev ter izvolitev brambnega odbora, ki naj bi prevzel vrhovno poveljništvo nad delavsko brambo.

Finance.

Proračun Nemške Avstrije se je od julija 1919 že dvakrat spremenil in izdatki vsakrat izdatno zvišali. Dočim je izkazoval julijski budget 5 milijard primanjkljaja, se je zvišal primanjkljaj v decembru na 7 milijard in znaša po zadnjem proračunu že skoro 9 milijard. Skupni dohodki znašajo 4 milijarde, samo za uradniške plače pa se bo rabilo čez 5 milijard, tako da ne zadostujejo skupni državni dohodki niti za uradniške plače. Vlada je dobila pooblastilo, da vporabi kredit 8 milijard, ki pa se bo vporabil po večini v neproduktivne svrhe. »Neue Freie Presse« končuje svoj komentar tako: »V tem katastrofalnem proračunu sta dve tretjini izdatkov nepokriti in se bosta krili samo z neprestano rabo stroja za tiskanje bankovcev.«

Politične novice.

+ Dr. Šimrak in »Slov. Narod.« »Slov. Narod« se je razjezil na dr. Šimraka, ker je ta povedal v belgrajski zbornici, da je demokratski »Slov. Narod« očital pristajšem VLS, da so večji izdajalci, kot Princip, ki je umoril Franca Ferdinanda, »Slov. Narod« pravi, da to ni res. Lažnjivec je samega sebe lopnil po ustih. »Slov. Narod« z dne 7. julija 1914 št. 153 je pisal doslovno in sam podčrtal:

»Koliko je pa klerikalni patrijotizem v resnici vreden, to je najbolje pokazal veleizdajalski članek v glasilu tiste katoliške inteligence, ki ji je dr. Šusteršič pravi poveljnik. V slovenskem jeziku še ni bil spisan tak članek in »Preporok«, ki smo ga mi preganjali do smrti, je bil še prava limonada proti temu članku v katoliški »Zori«. Nam ni dovoljeno priobčiti to dragoceno ilustracijo klerikalnega revolucionarstva, pač pa so ga probčili najvplivnejši nemški listi in prišel je tudi v inozemske časopise. Kdor prečita ta revolucionarni izbruh katoliške inteligence, se mora nehote vprašati: Kakšen bistven razloček pa je še med Principovo družbo,

LISTEK.**Rouen.**

O priliki poseta nadškofa rouenskega Ludovika Ernesta kardinala Dubois v Sloveniji bodo morda koga zanimali kratki podatki o mestu Rouen, ki je za Francijo zlasti znamenito, ker je na nekdanjem »Starem trgu« tega mesta končala dne 30. maja 1431 na grmadi svoje mlado življenje narodna junakinja Francije, Devica Orleanska Ivana d'Arc, ki bo najbrže še letos v maju v Rimu slovesno proglašena za svetnico. Na trgu Place de la Pucelle v Rouenu stoji njen spomenik.

Rouen, stari Rotómagi (plur.) je glavno mesto departementa Seine Inférieure in leži na desnem bregu Sene, 130 km od izliva te reke, na severnem kolenu prve velikih vijug, ki jih napravlja struga Sene skozi močvirne kredne formacije pokrajine proti svojemu izlivu. Uprav do Rouena sega plima in oseka, Sene je plovna dosega za velike pomorske ladje. Rouen ima lepo pristanišče z obrežjem 4,9 km dolгим. Mesto ima 120.000 prebivalcev in je zvezano s štirimi mostovi (eden je kamenit in nosi bronasti spomenik Corneilla) s svojim predmestjem St. Sever na levem bregu Sene.

Rouen in okolica ima zelo razvito tekstilno (predilno) industrijo, zlasti za bombažasto blago (Rouenneries, lepe tiskane tkanine).

Novejša doba je, kakor vsa mesta, tudi Rouen močno spremenila, vendar pa

napravlja mesto jako starinski utis in spada po svojih starih zgodovinskih in umetniških spomenikih med najznamenitejša francoska mesta.

Radi tega starinskega utisa je imenoval grafik Cochlin ml. v 18. stoletju Rouen najgrše mesto v Franciji, zdaj pa prištevajo prav zato to mesto med tajslikovitejša mesta Francije in stare ostanke zelo čuvajo, tako da n. pr. niso dovolili podreti lesene hiše, ki se naslanja na stolp St. Romain pri rouenski stolnici.

Biser med stavbami v Rouenu je močna stolnica »Notre Dame«, iz zlate dobe francoske gotske, iz 13. stoletja, nosi pa na sebi znake vsega zgodovinskega razvoja gotike do 16. stoletja. V tlorisu je podobna stolnici v Caenu. Sestoji do prečne ladje iz treh, onstran prečne ladje pa iz petih ladij. Dolga je 136 m, v prečni ladiji široka 51 m in visoka 28 m. Iz venca kapel okrog svetišča se razširja po zgledu angleških katedral posebno odlična Marijina kapela. Ob nenavadno široki, bogato okrašeni fasadi stojita dva 75 in 77 m visoka, neenaka in neloma nedovršena stolpa. Mogočen je tudi 151 m visoki središčni stolp z železno piramido, ki so jo postavili, ko je v stari svinčeni kriti kameniti stolp leta 1808. udarila strela. Kakor v Reimsu, je bilo tudi tu nameravanih sedem stolpov. Zunanji okras katedrale, deloma iz 14. stoletja, je odličen po oblikah in po bogastvu znamenit. Posameznosti rouenske katedrale se nahajajo v knjigah o zgodovini umetnosti za zgled gotških oblik. Važni, zlasti ikonografsko važni so portali, predvsem oba portala

prečne ladje (Portail de la Calende in portail des Libraires). Notranjčina katedrale napravlja mogočen vtis po svojih lepih razmerjih. Stolnica ima lepe korne sedee, mnogo nagrobnih spomenikov, gotških iz 14. stoletja in renesančnih. Med zadnjimi je zlasti omeniti spomenik obeh kardinalov d'Amboise, prvovrstno bogato delo zgodnje renesanse od Roulanda Le-rouxsa, in spomenik vojvoda Louisa de Brézé, deloma od kiparja Jeana Goujona. Stolnica ima tudi bogato zakladnico.

Izmed drugih (14 za službo božjo odmenjenih) cerkva sta zgodovinsko važni, veličastni in plemeniti St. Ouen in St. Maclo. Nadškofijska palača je tudi iz 15. stoletja.

Med svetnimi stavbami so važne: Palais de Justice (15.—16. stoletje), jako bogata poznogotska stavba, oziroma že iz prehodne dobe v renesanso. Med najsijajnejše stavbe spada po prezidavi (l. 1520. do 1532.) Hôtel de Bourgheroulde z bogatimi zgodovinskimi reliefi iz dobe Franca I. in Henrika VIII. angleškega (Camp de drap d'or). Nadalje bi bilo še omeniti gotški stolp (14. stol.) za mestno uro. Mnogo ima Rouen tudi monumentalnih mestnih vodnjakov, kar s celimi stavbami, n. pr. Fontaine St. Marie in Fontaine de la Grose Horloge. Rouen ima še več ulic popolnoma starega značaja srednjeveških mest, zraven vobče mnogo lepih renesančnih meščanskih hiš.

Jako važen je tudi mestni muzej bkrati z knjižnico, ki jo štejejo med najdragocenejše na Francoskem (450 inkunabel, 4500 rokopisov in toliko zgodovinskih ba-

krorozov, 2000 normanskih portretov in lepa denarna zbirka). V stopnišču muzeja je slikal veliko monumentalno sliko »Inter artes et naturam« Puvis de Chavannes. V muzeju so važne plastike: Pugetov Herkul, Simartova Katonova smrt. Slike: Madonna od Ger. Davida, Kristusov vnebohod od Perugina, Velazquezov Geograf, Rubensovo Rojstvo Jezusovo, od Delacroixa Pravičnost Trajanova.

Iz zgodovine Rouena bi bilo omeniti, da je postalo mesto l. 911 glavno mesto Normandije in da je v vojni z Angleži imelo važno vlogo.

Iz cerkvene zgodovine: Krščanstvo je prišlo tja že zgodaj; v začetku 3. stoletja je bilo mesto že škofija. Metropola je postala škofijska stolica najbrže v začetku 6. stoletja. Nadškof rouenski ima še zdaj naslov primasa Normandije. Med škofi je 16 svetnikov in 1 papež (Klement VI., pod čigar pontifikatom je bilo ustanovljeno vseučilišče v Pragi). V Rouenu je umrl leta 1719. ustanovitelj reda šolskih bratov sv. Janez Krstnik de la Salle in tudi spomenik ima tu.

Tudi v zgodovini liturgije je Rouen važen (brevir in gradual stolnice, duhovni božični igrokazi, trop »Cunctipotens« pri Kyrie eleison še v 18. stoletju). — Še ena zanimivost: Najstarejša slika vremenskega petelina je perorisba v nekem pontifikalu iz začetka 11. stol. v rouenski knjižnici.

Rouen je rojstno mesto dramatika Corneilla in slikarja Jouveneta (francoskega Caraccija).

Ki je umorila prestolonaslednika in med šusteršičevo družbo, ki objavlja v »Zori« v Principovem duhu pisane članke? Ali si je moglo misliti ožje duševno sorodstvo kakor je med Principovim dejanjem in med pisanim »Zore«?

Glasi JDS skuša trditelj dr. Šimraka ovreči s tem, da trdi: »Dr. Šimrak je bil opetovano zasačen na laži.« — Mi g. dr. Šimraka ne bomo branili pred takimi pavšalnimi sumničeni, brani ga njegovo delo samo, branijo ga hrvatske kmetske množice, ko izročajo sedaj pri volitvah občine v roke pučki stranki in delijo smrtno udarce demokratom. Vprašamo samo: Ali ni bil danes »Slov. Narod« zopet zasačen na laži?

+ Delitev dela. Ljubljanski župan g. dr. Tavčar je priobčil v »Slov. Narodu« upoštevanja vreden uvodnik, ki se bavi predvsem z draginjo. Med drugim piše: »Strankarskih in osebnih prepričanj ni ne konca ne kraja; v laseh si tičimo, grizemo in tepemo se, da pokajo vse kosti. Mesto da bi z združenimi močmi skušali rešiti Jugoslavijo, tolčemo samo predse...« Temu resnobnemu opominu dr. Tavčarja sledi članek »Dr. Brejc hoče veljati za prijatelja jugoslovanskega ujedinjenja«, kjer neka padla veličina osebno napada dr. Brejca, češ, da ni iskren Jugoslovian. Mi o tem za nas nespornem vprašanju ne bomo razpravljali, ki je skesani »Narod« prinesel popravek o tej zadevi. Pribijemo samo, da je »Slov. Narod« uvedel delitev dela: V prvih treh stolpcih lista gladi dr. Tavčar sivo brado in razglablja o stvarnem delu brez osebnega hoja. V naslednjih dveh stolpcih pa se je razkoračil premeten ptič (dr. Zerjav tu ne mislimo) in ozaljšal »najdostojnejši list« s kupčki zavijanj, sumničenj in laži, s katerimi hoče ubiti političnega nasprotnika.

+ Kdo je prevaral ljudstvo? Ministrski predsednik g. Protič ima med državniiki redko lastnost, da zabrusi nasprotnikom vso resnico v obraz in naj bo ta še tako težka. V četrtkovni seji parlamenta je izjavil, da je demokratska vlada na prevaran način izvila ljudstvu 20% premoženja iz rok, ko je kolekovala bankovce. Med demokrati veliko razburjenje, dr. Tavčarjev »ljubljenec« Veljkovič, je demonstrativno zapustil zbornico, kar pa ni povzročilo skoro nikake žalosti. G. Veljkovič je v petek branil svoje prevarantstvo, a slabo: Priznati je moral, da je smatral pridržavanje 20% denarja za državno posojilo. G. Protič je v odgovor g. Veljkoviču dokazal z odlokom finančnega ministra Veljkoviča, da je demokratsko-socialistična vlada hotela prevarati ljudstvo za 20% njegovega premoženja. Vzela je posojilo od naroda, varala ga je pa, da to ni posojilo. Protič je dejal: »Vi ste slišali od samega g. fin. ministra, da je bilo to prisilno posojilo. Kadar pa država jemlje posojilo, mora to javno in jasno povedati. Prvi pogoj za zdrave finance je ta, da vlada v njej iskrenost, drugi pogoj je javnost in tretji pogoj je, da vlada red. Tega v ministromstvu g. Veljkoviča ni bilo... Zato sem imel jaz popolnoma prav, ko sem rekel, da je ta vsota odzeta na prevaran način.«

+ Kdo je večji avstrofil. Nadzornik Lavtižar je baje na Kaltenebergerjev poziv uradno izjavil, da učenci dveh ljubljanskih učiteljev niso znali avstrijske himne. To sedaj tisti, ki so vse svoje življenje posvečali avstrofilstvu, mečejo Lavtižarju pred noge, ko mu drugega ne morejo. O palčiki Jaka Dimnika pa je vse avstrijske vladarje od Leopolda Babenberškega pa do Franca Jožefa za posnemanja vrednem zgledu opisal in prepisal slovenski mladini, češ: »Avstrijski vladarji so vzgled pobožnosti, bogaboječnosti, pravičnosti, pridnosti« itd. Pa to mu ni bilo še dovolj! Tudi avstrijskih junakov ni pozabil in jih je predložil slovenski mladini s pozivom: »Iz teh životo-pisov se boš učila požrtvovalne ljubezni do domovine ter si podkrepila čut domoljublja, zvestobe in vdanosti do cesarja.« In njegova avstrofilska letna poročila so učiteljskemu svetu tudi že znana. Tak mož blati druge, dasi se ga še drži mokro avstrijsko blato! Da bi svoje avstrofilstvo skrli, ga meče na druge, zato pa bo treba poskrbeti, da ne bo odločeval v višjem šolskem svetu, kamor tudi kot zastopnik naših vernih staršev nikakor ne sodi.

+ Jugoslavija in sosedje. Jugoslovanski poslanik v Washingtonu Jova Jovanović je imel razgovor s poročevalcem »N. Fr. Presse« o razmerju med Jugoslavijo in sosednjimi državami. Dejal je: Prijateljstvo med Jugoslavijo, Češko in Rumunijo temelji na preteklosti in posebno na skupnih interesih ter ni naperjeno proti nikomur, najmanj pa proti kakemu sosedu. To prijateljstvo pomeni, da se tri države smatrajo za svojo največjo nalogo, podpirati se medsebojno pri urejanju razmer v srednji in južnovzhodni Evropi. V tej smeri odgovarjajo te države željam entente, da se ohrani mir, dosežen s takimi žrtvami. — Ochrano se Jovanović zavzema za zblizanje med Jugoslavijo in Avstrijo.

+ Kdo štiti izdajice? Zagrebški »Hrvat« trdi, da je bil Ivica Frank d'Annunzijeve agent in voditelj Velehrvatov, še 29. novembra 1919 v Zagrebu, kjer je z znanjem takratne demokratske vlade svobodno bival in odkoder je svobodno odšel. Na ta vest čakamo pojasnil.

Dnevne novice.

— Ludovik Ernest kardinal Dubois, nadškof rouenski, ki je potoval po nalogu francoske vlade v Orijent in se zdaj mudi v naši državi, da se seznani z našimi razmerami, je bil rojen v St. Calaisu škofije Mans dne 1. septembra 1856, imenovan je bil za škofa v Verdunu 18. aprila 1901, po- višan v nadškofa v Bourges 30. novembra 1909 in premeščen v Rouen 13. marca leta 1916, postal je kardinal 4. decembra 1916.

— V boj proti verižnikom. Deželna vlada za Slovenijo poziva vso javnost, da podpira v njegovem poslovanju urad zoper navijalce cen, verižnike in tihotapce, ki je ustanovljen v ta namen, da brezobzirno zatira nemoralne pojave v našem narodnem gospodarstvu. Vsako navijanje cen, verižanje in tihotapstvo naj se s podatki takoj naznani temu uradu, ki ima jako težavno delo in obsežno poslovanje v prid celega ljudstva. Omenjeni urad je izrekel v času od 2. januarja 1920 do danes že 65 pravomočnih razsodb, zaplenil goveje živine, konj, prašičev, več usnja, čevljev, manufakture, vira itd. Globe, ki jih oddaja v prid ubožnim slojem v Sloveniji, znašajo do sedaj 203.610 K. Iz skupička za zaplenjeno blago se bo doseglo še večje vsote, ki jih gre nad polovico v isti namen. — Več oseb se je izročilo radi prestopkov, zločinov gojitelj, zlorabe uradne oblasti itd. sodišču. Urad je zaplenil večjo množico demobilizacijskega blaga, zlasti električne žice. Po kavarnah in gostilnah se vrše večkrat pogoni in pregledujejo se prenočišča ter hoteli. Zasačeni verižniki, ki niso pristojni v Ljubljano, se izganjajo. — Ljudstvo, ki je ves čas aktivno sodelovalo pri poizvedbah, naj prijavlja tudi nadalje vsak slučaj s podatki imenovanemu uradu. Le tedaj, če se bodo brezobzirno odkrivali dragoletniki, verižniki in tihotapci, bo mogoče iztrebiti te nezdruge prikazni. Uradu zoper verižnike bo vlada njegov delokrog še razširila in ustanovila ekspozituro ob meji. V korist vseh slojev bo, če se bo javnost vladnemu pozivu v najizdatnejši meri odzvala.

— Čebelarstva podružnica za Ljubljano in okolice priredi v nedeljo dne 21. marca ob 2. uri popoldne pri g. Zagarju, čebelarju na Rudniku št. 5, čebelarški shod. Predaval bo gosp. Julij Slapšak. Čebelarji iz Ljubljane in okolice se vabijo, da se tega shoda udeležijo. — Izredni občni zbor čebelarstva društva za Slovenijo v Ljubljani se vrši nepreklicno dne 25. t. m. ob 10. uri popoldne v Marijanišču soba št. 54 in ne 15. t. m., kakor je bilo pomotoma objavljeno v »Slovencu« danes teden.

— Razčlas. V versko-zakladnem gozdu Belca na Gorenškem se odda v posek v letih 1920—1924 približno 35.000 plm² smrekovega lesa. Pogoje prodaje se izve pri gozdarskem oddelku v Ljubljani (Križanke), kjer je vlagati ponudbe do dne 31. marca 1920. (k)

— Tihotapci v Dravljah. Danes ima šišensko prosvetno društvo predstavo »Tihotapci« v Dravljah, v dvorani poleg cerkve. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnice se dobivajo v šiški v Reininghausu in v Dravljah. (k)

— Slovensko lovsko društvo v Ljubljani naznanja, da se vrši redni občni zbor z običajnim dnevnim redom 19. marca ob 3. uri popoldne v hotelu »Union« na verandi s pripombo, da se morajo samostojni predložiti glasom § 2. č. i. društvenih pravil prijaviti pismeno odboru 3 dni pred občinim zborom. Za slučaj, da bi občni zbor ob 3. uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure na to drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi. Odbor nadalje sporoča, da znaša letna članarina za leto 1920 30 K; za lovce čuva 12 K, ustanovnica pa 400 K. Tudi naznanja, da mu ni bilo mogoče izpeljati akcije radi uvoza za živo divjačino, ker ni mogoče dobiti izvoznega dovoljenja iz Nem. Avstrije. (k)

— Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani sklicuje na dne 11. aprila ob pol 10. uri v Mestni dom občni zbor krajevne skupine Ljubljana. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Razno. — Dne 18. aprila ob pol 9. uri popoldne v verandi hotela Union III. redni občni zbor celokupne organizacije. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo osrednjega odbora. 3. Poročilo preglednikov. 4. Poročilo zastopnikov krajevnih skupin. 5. Poročilo o podpornem in odpornem skladu. 6. Volitve preglednikov. 7. Spremembe poslovnika. 8. Sklepanje o članarini. 9. Razno. — 19. (II. odstavek). O predložitih, ki niso v zvezi z objavljenim dnevnim redom, se sme sklepati le, ako so bili sporočeni osrednjemu odboru vsaj

osem dni pred občinim zborom, ali ako se jim na občnem zboru pripozna nujnost z dvetretjinsko večino. (k)

— Zahvala. Gospod Franc Štupica, veletrgovec v Ljubljani je ob priliki 25 letnice obstoja svoje trdnje daroval 2000 K za reveže v občini Dob. Zupanstvo v Dobu se darovalcu v imenu revežev iskreno zahvaljuje.

— Falsifikati tisočkronskih bankovcev. Na ukaz gospoda finančnega ministra se ustanovi pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani komisija treh članov, da se enkrat pregleda strankam odvzete tisočkronske bankovce kolikovane s sumljivimi koliki. Ta komisija naj dožene, ali so koliki res poltvojeni ali ne. V to komisijo imenuje delegacija ministrstva financ enega uradnika kot predsednika komisije in enega strokovnjaka, trgovskega in obrtniškega zbornica pa pošle tretjega člana. Izrek komisije o pristnosti kolka bo definitivni. Bankovci, ki jih bo komisija izpoznala za prave, se bodo naknadno zamenjali pri delegatih za zamenjo kronskih bankovcev. —

Ljubljanske novice.

Ij Sprejem kardinala Dubois. Danes ob pol 7. zjutraj se vrši slovesen sprejem kardinala Dubois na ljubljanskem južnem kolodvoru. Kardinal se je odpeljal iz Zagreba sinoči ob 11. uri z orient-expressom.

Ij Kardinalova pontifikalna sveta maša. Kardinal Dubois bo danes ob 10. dopoldnebral pontifikalno sv. mašo v stolnici. Sv. maše se udeležijo zastopstva vseh kršč. organizacij z zastavami.

Ij Sprejem pri kardinalu. Takoj po pontifikalni sv. maši bo sprejel Nj. Eminenca kardinal Dubois v knezoškofjskem dvoru deputacije ljubljanskih krščanskih socialnih organizacij.

Ij Pozdravna akademija na čast kardinalu Duboisu v Unioni se bo začela ob pol 5. popoldne. Kdor še nima vstopnice, jo dobi danes v Ljudskem domu.

Ij Povelja vabi »Ljubljana« danes ob 11. uri v Unioni, ne v Ljudskem domu. Točno vsi!

Ij Vstopnice za pozdravno akademijo v Unioni se dobe danes dopoldne v Ljudskem domu I. nadstropje in popoldne od 4. ure naprej pri blagajni v Unioni.

Ij Ljubljanske Marijne kongregacije pozivlja namestnik odsotnega škofijskega kongreg. voditelja naj se blagovolijo čim obilneje korporativno in s kongregacijskimi znaki udeležiti danes ob 10 uri v stolnici pontifikalne sv. maše, popoldne ob pol 5. uri na slavnostne akademije v veliki dvorani hotela »Union«. Zbirališče ob tri četrt na 10. uro pred bogoslovnico, ob četrt na 5. uro popoldne za frančiškansko cerkvijo.

Ij Odbora katol. društva rokodelskih pomočnikov in katoliškega mladeniškega društva vabita svoje člane, da se udeležijo danes ob 10. uri pontifikalne sv. maše v stolni cerkvi in popoldne ob pol 5. uri v Unioni pozdravne akademije v čast kardinala Dubois.

Ij Danes zvečer ob 8. uri prirede šentjakobske Orlice slovesen sprejem v veliki dvorani »Uniona« združen z javno telovadbo. Govori s. C. Ka Krekova. Svira godba dravske divizije pod vodstvom Čerina. Proizvajalec bodo češke vaje članic in žen, simbolične vaje z obr. simbolične vaje s petjem. (Pesem: »Kdor ima srce«) Telovadkinje nastopijo v telovadnih oblekah. — Za jestvino in pijačo je dobro preskrbljeno. — Na programu je tudi srečolov in šaljiva pošta. Vljudo vabimo vse prijatelje naše organizacije, da se tega večera, ki ga prirede šentjakobske Orlice polnoštevilno udeležijo. Vstopnina za osebo znaša 8 K. Za diake, ki se izkažejo z legitimacijo 5 K. Vstopnice se dobe pri blagajni ob 7. uri zvečer. (k)

Ij Katol. društvo rokodelskih pomočnikov in katol. mladeniško društvo imata vsako leto na praznik sv. Jožefa skupno sv. obhajilo. Letos bodo opravili društveniki to pobožnost v stolnici, in sicer po jutranji pridigi in sv. maši. Pridiga je ob pol 6. uri, potem je sv. maša in po sv. maši skupno sv. obhajilo. Za pripravo na sv. obhajilo se bodo udeleževali društveniki ljudskih duhovnih vaj v stolnici. (k)

Ij Pododbor 7. L. S. za šentpeterski okraj vabi na sestanek vse zaupnike in zaupnice, ki so doslej k razgovoru kdaj prejeli pismeno povabilo. Vrši se v šentpeterski Prosveti v ponedeljek, 15. marca ob 8. uri zvečer.

Ij Glasbena Matica. Pevskemu zboru Glasbene Matice naznanja odbor, da se generalna skušnja z zborom in orkestrom vrši v ponedeljek dne 15. t. m. ob pol 8. uri zvečer v unionski dvorani, ne pa v nedeljo 14. t. m. dopoldne.

Ij Uradniška predstava »Beneški trgovec« se vrši v četrtlek, dne 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dramskem gledališču. Vstopnice v predprodaji po znižanih cenah se

dobe v društveni pisarni, Gosposvetska cesta 12. II. nadst. (k)

Ij Ben Hur. Opozorjamo na igro Ben Hur, ki se bo znova uprizorila na Ljudskem odru danes, dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer. Ta zgodovinska igra iz Kristusovih časov ima polno privlačnost po svojih pestrh slikah in pisanim življenju, ki vlada v nji. Vsakdo naj si jo ogleda še enkrat. Pozneje se igra ne bo ponovila. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafiki gospe Modiceve nasproli Jugoslov. tiskarne in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu. Zvečer pri blagajni.

Ij Francosko-slovenska organizacija priredi v torek 16. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dramskem gledališču akademijo v korist akad. sekcije za študij tujih jezikov. Na sporedu je poleg glasbenih in drugih točk uprizoritev komedije v francoščini. Med odbori se občinstvo pozabava s šaljivo pošto. Po predstavi se vrši v mali dvorani Narodnega doma družaben čajev večer prijateljev akademске mladine in francoske kulture. Vstopnice k predstavi se dobe pri blagajnah dramskega gledališča, vstopnice k družabnemu večeru pred malo dvorano Narodnega doma. (k)

Najnovejša poročila.

REVOLUCIJA V NEMCIJI.

LDU Dresden, 13. marca. (DunKU) Predsednik Fehrenbach je sklical narodno skupščino za torek v Stuttgart.

LDU Dresden, 13. marca. (DunKU) Po izjavi državnega ministra za notranje stvari Kocha je vlada stopila v stik z vsemi deželnimi vladami in prejela od njih zagotovilo, da so ji zveste in da najostreje obsojajo bedasti berlinski puč. Samo pruska vlada tega ni mogla izjaviti, ker so ji to preprečili. Državni brambni minister je četili poročila številnih vojaških poveljstev, da niso v zvezi z berlinskim pučem. Tudi čete generala Märkerja, ki so zveste saksonski vladi, čuvajo prejšnjo vlado. Würtemberska vlada bo pripravila vse za zborovanje narodne skupščine v Stuttgartu, ter prevzela popolno odgovornost za varno zborovanje. Vsi resni politiki obsojajo prevrat, ki si ni pridobil niti ene pomembne osebe. Prevrat se ne bi bil mogel posrečiti, ako bi bila vlada narodno vojsko in ako bi mogla večji del svojih čet imeti v ogroženih okrajih Vzhodne Prusije.

LDU Berlin, 13. marca. (DunKU) — Wolffov urad poroča: Državna pisarna naznanja, da je vsem listom do nedelje zvečer prepovedano izhajanje, ker se vrše važna pogajanja z delavci. V ponedeljek bodo smeli časopisi znopet iziti. Izid pogajanj se bo objavil v ponedeljek zjutraj.

Telefonsko poročilo »Slovenca«.

KOMUNISTI VOLIJO KAPITALISTA.

Osje, 13. marca. Komunisti in demokrati so se sporazumeli za volitev mestnega župana. Ker komunisti niti mislili niso na to, da bodo dobili polovico zastopnikov ter niso bili niti pripravljeni na to, da bi prevzeli upravo mesta v svoje roke, so prišli v zadrego. Želeli so samo, da bi tvorili močno opozicijo. Za mestnega župana bo izvoljen demokrat Aksman, ki je kandidiral na trgovsko-obrtni listnici ter je vodja kapitalistov. Komunisti in demokrati bodo tvorili delovno večino občinskega sveta. Volitev mestnega župana in podžupana bo objavljena v ponedeljek.

RAZOČARANA HRVATSKA ZAJEDNICA.

Osje, 13. marca. Dr. Pinterovič se je zahvalil za mandat občinskega svetnika, ker ni računal s tem, da bodo občinske volitve tako slabo izpadle za Hrvatsko zajednico. Dr. Pinterovič je računal, da bo mestna uprava ostala še nadalje v njegovih rokah.

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

Zagreb, 13. marca. Danes do 12. popoldne so bile vložene pri mestnem poglavarstvu nastopne kandidatne listine za mestne občinske volitve: Socialna demokratska (Bukšeg), bančnih uradnikov (dr. Politec), ljudske stranke (dr. Markulin), komunistične (dr. Radošević), frankovcev (dr. Prebeg), hrvatske zajednice (dr. Srkulj) demokratov (Milan Krešić); vložili bodo svoje listine tudi židje in Radič.

RADIČEV LIST.

Zagreb, 13. marca. Danes je izšel Radičev tednik »Slobodni dom«, ki povdarja predvsem hrvatstvo; o republikanstvu ne govori.

NEODVISNOST SIRIJE.

LDU London, 13. marca. (DunKU — Brezlično.) Po poročilih iz Bejruta je arabski kongres v Damasku oklical neodvisnost Sirije in dne 9. marca kronal Emirja Feisula za sirskega kralja. Siroko kraljestvo bo obsegalo Sirijo, Palestino Libanon in severno Mezopotamijo.

Sodna, ska mesta v zasedenem ozemlju.

V »Osservatore Triestino« od 1. marca t. l. št. 49 razpisujejo predsedništvi okrožnih sodišč v Gorici in Puli pet mest svetnikov pri okrožnem sodišču v Gorici, po enega okrajnega sodnika pri okrajnih sodiščih v Ajdovščini, Idriji, Tolminu in Vipavi; dveh svetnikov in dveh sodnikov pri okrožnem sodišču v Puli; enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Puli; enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Čresu, dveh sodnikov pri okrajnem sodišču v Vodnjanu, enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika ter sodnega predstojnika ter enega sodnika v Motovunu, enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Poreču, enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Pazinu, enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika ter enega sodnika pri okrajnem sodišču na Krku.

Prošnje, opremljene s predpisanimi dokumenti, je treba predložiti pri odnosnih predsedništvih okrožnih sodišč najkasneje dne 25. marca t. l.

Narodno gledališče.**Opera.**

14. marca, nedelja: »Faust«. Izven abon. Gostovanje g. Nikole Zeca, prvega basista državne opere na Dunaju.

15. marca, ponedeljek: Zaprt.

Drama.

14. marca, nedelja, pop.: »Favna«. Izven abon. Zvečer: »Beneški trgovec«. Izven abon.

15. marca, ponedeljek: »Beneški trgovec«. Abon. D.

Prosveta.

pr »Česká obec« v Ljubljani je v praznino 70. obletnice predsednika Čehoslovaške republike priredila prireditve, na kateri so se igrali skladbe B. Smetane, Antona Dvořaka, Vítězslava Nováka, J. Proházke itd. Najboljše so se prezentirale Smetanove orkestralne skladbe in Novákov pesem »Když laska přiletá«, z vsekozi lepo izpeljanim motivom, z domislekom, ki ostane zanimiv skozi celo skladbo. Proiz-

vajanje pevskih točk je bilo precej različno. Gdč. Zikova je pela lepše one pesmi, ki so tudi kompozitorično boljše, medtem ko je bilo pri g. Drvoti narobe. Pel je neko pesem od F. Pacala in potem kot dodatek še eno prav imenitno s tako slastjo in tolikim zanosom, da smo se nehote spomnili na »Heurigen«. Orkester je z ozirom na čas, ki ga je imel za prireditev na razpolago, igral čisto dobro, pa tudi brez ozira na to bolje kakor kadar igra v gledališču italijanske opere. Dirigent je izsilil orkestru marsikatero mesto, glede dinamičnih proporcij. Koncert je bil dobro obiskan. Marij Kogoj.

Aprovizacija.

a Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani bo prodajala v ponedeljek dne 15. t. m. na prosti stojnici in na eni izmed stojnic za Mahrovo hišo telečje meso Kg sprednjega mesa velja 18 K. — Vsaki stranki se bo izročilo največ dva kilograma mesa.

a Telečje meso! »Vnovčevalnica za živino in mast« v Ljubljani je odstopila tu-

kajšnjim mesarjem večjo partijo telet pod pogojem, da prodajajo meso po 17 K sprednje in po 18 K zadnje. Meso se bo prodajalo v ponedeljek dne 15. t. m. na stojnicah sledečih mesarjev: Dolničar, Zajc Franc, Janežič in Javornik. Jutri se na imenovanih stojnicah ne sme prodajati meso drugih telet.

a Sladkor na izkaznice št. 8 prodaja tvrdka Čermak & Val, Vodnikov trg.

Oddaja jabolčnih divjakov. V četrtek 18. t. m. po 14. uri bom oddal okoliškimi šol. vodstvom v Linhartovi ulici št. 12, par sto jabolčnih divjakov. Dobi jih le tisti, ki pride ali pošlje sam ponje. Na razpolago je tudi nekaj cepilne smole. — M. Humek.

Pogreša se nekli Peter Kalan, ki je služil leta 1918 pri bivšem c. in kr. poljskolovskem bataljonu št. 7, 1./43. marškomp., regiment 2/18, vojna pošta 576. Zadnjikrat je pisal dne 4. septembra 1918. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči to proti primerni nagradi njegovi materi Mini Kalan, Mavčiče, p. Strazišče, Gorenjsko.

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in živci Vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poštena posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134, Hrvatska.

Išče sobarica in dekla ki bi bila se pomoč v kuhinji. Ponudbe na upravo pod št. 12.

Ženitna ponudba.

Edina posestniška hčer s 14000 K, veselo značaj, lepe zunanosti, zmogljiva slovenskega in nemškega jezika, ki zna fino kuhati, želi v svrhu močnejše znanja z g. postajenačelnikom ne čez 40 let. — Le resne ponudbe se prosijo s sliko pod šifro »Omlad 1920«, na pošto ležeče in vanje pri kaigoni.

Razstava**delokranjskih pirhov**

Adlešič je od srede 17. t. m. naprej v prostorih Umetniške propagande, Sodna ulica št. 5.

Kupim vsako množino

smrekovih in jelkovih drogov

8—12 m dolgih in 20—30 cm močnih Ponudbe z navedbo cene na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Motorno kolo

Neckarsulm 4". P.H. v dobrem stanju s Continental-gumi, malo rabljen in pisalni stroj »Remington« sta na prodaj. — Ogleda se lahko pri gospodu H. Stancar, trgovcu, Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Samo na vagone

event. franko vsaka jugoslov. postaja razpošilja:

pšenico, koruzo, oves, svinjsko mast.

Peter Za c. veletrgov na, Celje.

Trgovski poročevalci

se iščejo iz vseh krajev Jugoslavije. Dopise pod »Kauimänsches Informationsbüro 2903« na Kienreichovo anončno pisarno Graz, Sackstrasse 4.

KOLONIJALNO
Najboljše zdravilo na debelo

FRUCTUS
d. d. za promet zem. proizvodov, kolonijalnim in drugim blagom preje

Izidor Scholler-a sin
(ustanovljeno 1883)
Zagreb, Vinska ul. 12.
Telefon 106. Brzojav: Fructus.

ŠPECERIJSKO
BLAGO

Kupi se malo posestvo na deželi. Ponudbe s ceno na upravnishvo »Slovenca« pod »M. P. 160«

Klic na pomoč. Stanovanje obstoječe iz 1 ali 2 sob, kuhinje in pritlikin brez oprave išče za takoj ali pozneje mirna družina brez otrok. Blagotne ponudbe na upravo tega lista pod šifro »pomoc«.

Sprejme se takoj gospodinja za trgovino, vino, poštene družine katera je dovršila šole ali pa že službovala v trgovini ter hapee za lahka dela. F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28, trgovina z raznimi stroji.

Preklic.

Podpisana Marija Jeranko, paznika žena v Spodnji Šiški, Kolodvorska ulica št. 166, obžalujem in preklicujem vse žalitve, ki sem jih izrekla o gospe Luciji Trampus roj. Kern, poštnega uradnika soproga ter se ji zahvaljujem, da mi je odpustila in odstopila od zasebne obtožbe.

Marija Jeranko.

Sprejme se takoj v dobro krščansko hišo v Hrvat. Primorju dobro izurjena poštena

kuharica

proti mesečni plači 170 K in dve marljivi

sobarici

ki bi opravljali tudi delo na vrtu. Mesečna plača 100 oziroma 120 kron. Služba se lahko nastopi takoj. Ponudbe pod »Tasoj 1022« na upravo lista.

Knjigovodja

v trgovskem poslovanju izurjena moč, sprejme event. tudi samo za popoldanske ure. Ponudbe z natančnim opisom dosedanjega službovanja in zahtevno plače sprejema upravnishvo tega lista pod šifro »Prva moč«.

ekonom in vrtnar

za večje graščinsko posestvo. Ponudbe pod »Vesnost 1007« na upravnishvo lista »Slovenca«.

Kupimo večje število železnih rezervarjev (kotlov)

v dobrem stanju za 1.000 do 10.000 litrov vsebine. Ponudbe pod »mineralno olje« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3/I.

Eterično jelkino olje rekt. in **Jelkin-ekstrakt** — priporočam lekarnam, drogerijam, zdraviliščam itd.

Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo z sadkorjem.

Sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za sodavčarje. 600

Potnik Srečko,
Ljubljana, Slovenska ulica 27.

Učenci za mesarsko obrt, poštenih staršev sprejme takoj Franc Logar ml., me-ar v Cerklju št. 6 v. 160.

Proda se nova ulaza že ena čarjau-radnika, še dobro ohranjeni otroški voziček, kolo in mehna pečica (ga-par). Kje, pove uprava pod št. 1018.

Gospodična ali gospa

s primerno izobrazbo se sprejme k 2 otrokoma. Prednost imajo one, ki se razumejo v gospodinstvo in v sivanju. — Ponudbe se prosijo na upravnishvo »Slovenca« pod šifro »gospodinja«.

Sprejme se za takoj

gospodična

s trgovsko naobrazbo kot pomožna moč za pisarno in skladišče. Kje, pove upravnishvo tega lista pod št. 981.

Za spremljevanje transportov celih vlakov lesa iz Slovenije do Trsta in nazaj

se sprejme

več vpokojenih železničarjev. Prednost imajo oni, ki so zmogni laščine. Oglašijo naj se pri Zvezi železničarjev v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7 II.

Sprejme se knjigovodja

ki mora biti v vseh knjigovodskih in tajniških poslih popolnoma verziran. S pričevali opremljene prošnje in zahtevno plače naj se pošljajo do konca marca na Načelstvo sodarske zadrage na Črnačici.

Samotna opeka ca. 2.000 komadov in ca. 400 m³ v proda. — Slav enega kamena Vpraša se pri d. d. »Triglav« v Šmarci pri kamniku.

Eternit

300 cm² se kupi ali vzame v zameno za živila. Naslov: Ivan Kurat, valjni mlin, Domžale.

Hlode (Krlje)

deske, trame, kostanjev les, gozdove in oglje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba Impex v Ljubljani, Krekov trg 10.

Inženier Dr. Miroslav Kasal
Osebnostno poverljivi strojni inženier

Ljubljana, Hiltorjeva ulica št. 7.

Specielno stavbeno podjetje za betonske, železobeton-ske in vodne zgradbe.

Izraba vodnih sil.

Sprejme vrtnarica posebno za zele-se blizu Ljubljane. Ponudbe pod šifro vrtnarica.

Zamenjam stanovanje 1 do 2 sobi s kuhinjo na Glincih 91, za lepi suhi 1 do 2 sobi v Ljubljani št. Jakobski ckrj ali v bližini. Poizve se v gostilni Beli Kranjec Florjanska ulica.

Naročate in širite »Slovenca«!

Novo! **Novo!**
Otvoritev trgovine z manu-fakturo in mešanim blagom v Mariboru, Koroška cesta št. 1 v posloppu stare gimnazije (poleg kapele sv. Alojzija). — Velika zaloga, nizke cene, solidna postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Rud. Hieffergal.

Vsak trgovec in obrtnik si kupi »Krottmayer-Dolencevo«**Dvostavno in ameriško knjigovodstvo**

Ta knjiga je neobhodno potrebna za vsakega, ki ima voditi knjige, deati bilanco, voditi tovarno, izdajati in sprejemati menice i. t. d. Omenjena knjiga je edino in prvo moderno delo te vrste v slovenskem jeziku. Dobiva se v vseh boljših knjigarnah in v zalogi »Zaseb-nega učnega zavoda Legat« v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I. nadstr.

Cena 12 K, s povzetjem 14 K.

Dobro upelano**inštalacijsko in gradbeno podjetje**

za vodovodne naprave z veliko zalogo materiala in orodja v nekem glavnem mestu Jugoslavije se proda, event. samo material, orodje in oprava. — Ponudbe pod »Günstige Gelegenheit 106« na Kienreichovo anončno pisarno Gradec, Sackstrasse 4 (N. A.).

Važno**za slaščičarje in medicarje.**

V Zagrebu se je ustanovila Zveza slaščičarskih in medicarskih obrtnikov, katera dela in skrbi za zboljšanje naših razmer, vsled česar se prosijo gospodje, ki žele pristopiti tej zvezi, naj pošljejo svoje naslove radi nadaljnjih informacij.

Vsa pojasnila daje za Zvezo slaščičarskih in medicarskih obrtnikov tajnik: Marko Lepčič, Zagreb, Trg I. št. 3.

Cisto svinjsko mast

samo na debelo po najnižjih dnevnih cenah dobavlja I. Slavonska tvornica submesnate robe i masti

J. Gigović, Nova Gradiska, Slavonija.

VINO Braća Kastl

Zagreb, Gundulićeva ulica 14.

Telefon 21—28.

Alko

veletrgovina žganja, družba z o. z. Ljubljana (Kolizej)

tel. Interurban 131.

Velika zaloga slivovke, tropinjevca, brinjevca, konjaka in likerjev po najnižjih cenah.

Pri odjemu celih vagonov izjemne cene!

Sprejmejo se zmogni zastopniki za Slovenijo.